

საქმე #330210117001672586

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა საქართველოს სახელით

საქმე №ას-494-494-2018

ას-494-494-2018 ა-----ი

13 ივლისი, 2018 წელი,

ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავეძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი განხილვის გარეშე

კასატორი – ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ნ----- ა-----ი (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 19 თებერვლის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და
სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – ქონების ყადაღისაგან გათავისუფლება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

1. საჯარო რეესტრის ამონაწერის თანახმად, უძრავ ნივთზე მდებარე: ქალაქი თბილისი, გორის ქუჩა №7, სართული 2, ბინა №7, შენობა №8, ფართი 16.13 კვ.მ, ს/კ: 0----- რეგისტრირებულია ნ----- ა-----ის (შემდეგში: მოსარჩელე, მესაკუთრე) საკუთრების უფლება.
2. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს აღსრულების ეროვნული ბიუროს თბილისის სააღსრულებო ბიუროს 2016 წლის 7 დეკემბრის №115722 აქტით ნივთის აღწერისა და დაყადაღების შესახებ, ქ. თბილისის მერიის მიერ გამოცემული აქტის საფუძველზე (შემდეგში: მოპასუხე, აპელანტი, კასატორი, მერია) მოვალე - შ----- ჯ-----ის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით, ყადაღა დაედო ზემოხსენებულ მისამართზე მდებარე ბინაში განთავსებულ მოძრავ ნივთებს: მაცივარი „ვესტელ“ (ვერცხლისფერი); სარეცხის მანქანა „ვესტელ“ (ვერცხლისფერი); სამეული (მწვანე ფერის); ტელევიზორი „სამსუნგ“ (მეორადი, ძველი).
3. საქართველო იუსტიციის სამინისტროს აღსრულების ეროვნული ბიუროს თბილისის სააღსრულებო ბიუროს მიერ 2016 წლის 23 დეკემბერს გაცემული №A16000796-012/002 წერილის მიხედვით, ნივთის აღწერისა და დაყადაღების შესახებ 2016 წლის 7 დეკემბრის №115722 აქტით, სადავო მოძრავ ნივთებზე იძულებითი აუქციონი არ არის დანიშნული.

4. სარჩელის საფუძვლები

- 4.1 მესაკუთრემ, 2017 წლის 9 იანვარს, სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს, მერიისა და მოვალის წინააღმდეგ, მოითხოვა წინამდებარე განჩინების მე-2 პუნქტში მითითებული მოძრავი ნივთების ყადაღისაგან გათავისუფლება.
- 4.2 მოსარჩელემ იშუამდგომლა, საქმის წარმოების დასრულებამდე, სარჩელის უზრუნველყოფის მიზნით შეჩერებულიყო ზემოაღნიშნული ნივთების რეალიზაცია.
- 4.3 მოსარჩელის განმარტებით, ის სადავო ქონების მესაკუთრეს წარმოადგენს, ამასთან, არ არის უშუალო მოვალე, რაც გამორიცხავს მის საკუთრებაში არსებულ ნივთებზე სააღსრულებო წარმოების მიმართვას (ტ.1, ს.ფ.13-21).

5. მოპასუხის შესაგებელი

- 5.1 მოპასუხემ წარდგენილი წერილობითი შესაგებლით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ განსახილველ შემთხვევაში სათანადო მოპასუხეს არ წარმოადგენს, ხოლო მეორე მოპასუხემ სარჩელი ცნო და განმარტა, რომ სადავო მოძრავი ქონება მას არ შეუძენია.

6. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება და დასკვნები

- 6.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 10 ნოემბრის გადაწყვეტილებით მესაკუთრის სარჩელი დაკმაყოფილდა.
- 6.2 პირველი ინსტანციის სასამართლომ „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-40 მუხლის პირველი პუნქტის: **„მოძრავ ქონებაზე ყადაღის დადება ნიშნავს მოვალის ქონების აღწერას, მესაკუთრისათვის ქონების განკარგვის - ნებისმიერი ფორმით გასხვისებას, დაგირავების, მასზე ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების დადების - აკრძალვის გამოცხადებას ანდა ქონების შესანახავად გადაცემას. აღმასრულებელი ყადაღადადებულ ნივთებს აღნუსხავს ქონების აღწერისა და დაყადაღების აქტში“** და 32-ე მუხლის პირველი და მეორე პუნქტების: **„თუ მესამე პირი ამტკიცებს, რომ მას აღსრულების საგანზე უფლება გააჩნია, მაშინ იმ სასამართლოში, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზედაც ხდება აღსრულება, მესამე პირს შეუძლია აღძრას სარჩელი. ასეთ სარჩელს სასამართლო განიხილავს სასარჩელო წარმოების წესით. სარჩელი ყადაღისაგან ქონების გათავისუფლების შესახებ წარედგინება მოვალესა და კრედიტორს“**, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდეგში: სსკ) 151-ე მუხლის პირველი ნაწილისა: **„საკუთვნებელი არის მოძრავი ნივთი, რომელიც, თუმცა არ არის მთავარი ნივთის შემადგენელი ნაწილი, მაგრამ განკუთვნილია მთავარი ნივთის სამსახურისთვის, დაკავშირებულია მასთან საერთო სამეურნეო დანიშნულებით, რის გამოც იგი სივრცობრივ კავშირშია მთავარ ნივთთან და დამკვიდრებული შეხედულების მიხედვით, ითვლება საკუთვნებლად“** და 158-ე მუხლის პირველი ნაწილის **„ივარაუდება, რომ ნივთის მფლობელი არის მისი მესაკუთრე“** მოხმობით განმარტა, რომ მოსარჩელე წინამდებარე განჩინების პირველ პუნქტში მითითებული ქონების მესაკუთრეა, რის გამოც ივარაუდება, რომ საკუთვნებლის პრინციპიდან გამომდინარე დაყადაღებული მოძრავი ქონება წარმოადგენს მის საკუთრებას, რომელიც, თავის მხრივ, არ არის მოპასუხის მოვალე.

7. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

- 7.1 მოპასუხემ სააპელაციო წესით გაასაჩივრა საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის უარყოფის მოთხოვნით.
- 7.2 აპელანტის განმარტებით, სასამართლომ არასწორად შეაფასა საქმის გარემოებები, და არასწორად განმარტა კანონი, რაც გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმების საფუძველია.
- 7.3 უდავო ფაქტია, რომ 2016 წლის 7 დეკემბერს მოსარჩელის საკუთრებაში არსებულ ბინაში აღწერილ და დაყადაღებულ იქნა მოძრავი ნივთები (იხ. წინამდებარე განჩინების მე-2 პუნქტი).

7.4 ამასთან, დადგენილია, რომ მოვალე მესაკუთრესთან ერთად ცხოვრობს ამ უკანასკნელის (მოსარჩელის) საკუთრებაში არსებულ ბინაში, შესაბამისად, იმის გათვალისწინებით, რომ მოსარჩელეს არ წარმოუდგენია რაიმე მტკიცებულება, რომ დაყადაღებული მოძრავი ნივთები მის საკუთრებას წარმოადგენს, ივარაუდება, რომ მოვალე (იხ. ამ განჩინების მე-2 პუნქტი) მესაკუთრესთან ერთად წარმოადგენს დასახელებული ნივთების მფლობელს, რის გამოც სწორედ ამ ნივთებიდან უნდა მოხდეს ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა.

8. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და დასკვნები

8.1 თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 19 თებერვლის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და გასაჩივრებული გადაწყვეტილება უცვლელად დარჩა.

8.2 სააპელაციო სასამართლოს აღნიშნა, რომ განჩინების პირველ პუნქტში ხსენებული უძრავი ქონება მოსარჩელის საკუთრებას წარმოადგენს. საქმეში მოთავსებული აღწერისა და დაყადაღების შესახებ №115722 აქტის მიხედვით, მოვალის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით, ყადაღა დაედო მოსარჩელის საკუთრებად აღრიცხულ ბინაში არსებულ მოძრავ, საყოფაცხოვრებო ნივთებს (იხ. წინამდებარე განჩინების მე-2 პუნქტი). აღსანიშნავია, რომ ზემოხსენებულ ნივთებთან დაკავშირებით იძულებითი აუქციონი ჩანიშნული არ არის.

8.3 სააპელაციო სასამართლომ იმსჯელა, მოცემულ შემთხვევაში სადავო მოძრავ ნივთებზე მოვალის უფლების არსებობა არ მტკიცდება კონკრეტული სახის მტკიცებულებებით, აღნიშნულზე მოპასუხე მხარე მხოლოდ მიუთითებდა, რაც ვერ იქნებოდა სადავო ფაქტების დამადასტურებელ მტკიცებულებად მიჩნეული, მით უფრო იმ ფონზე, როცა მეორე მხარე აღნიშნულს არ ადასტურებდა.

8.4 ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით სასამართლომ განმარტა, რომ გასაჩივრებული გადაწყვეტილებით სწორად არის დადგენილი, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა, „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონისა და სსკ-ის 151-ე მუხლის მოხმობით საფუძვლიანია.

8.5 მოსარჩელის საკუთრებაში არსებულ ბინაში განთავსებულ მოძრავ საყოფაცხოვრებო ნივთებზე პრეტენზია მხოლოდ მესაკუთრის წინააღმდეგ შეიძლება იყოს მიმართული, აღნიშნულის საწინააღმდეგოდ წარდგენილი პრეტენზია უსაფუძვლოა.

8.6 სსკ-ის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად საკუთვნებელი არის მოძრავი ნივთი, რომელიც, თუმცა არ არის მთავარი ნივთის შემადგენელი ნაწილი, მაგრამ განკუთვნილია მთავარი ნივთის

სამსახურისათვის, დაკავშირებულია მასთან საერთო-სამეურნეო დანიშნულებით, რის გამოც იგი სივრცობრივ კავშირშია მთავარ ნივთთან და დამკვიდრებული შეხედულების მიხედვით, ითვლება საკუთვნებლად. ზემოაღნიშნული მსჯელობის გათვალისწინებით, მთავარი ნივთის მესაკუთრე ითვლება ამ უძრავ ქონებაში განთავსებული, ამავე ქონების სამსახურისათვის განკუთვნილი მოძრავი ნივთების მესაკუთრედ, სანამ მოპასუხე სათანადო მტკიცებულებებით არ გააქარწყლებს, მესაკუთრედ ყოფნის პრეზუმციას.

9. საკასაციო საჩივრის საფუძვლები

9.1 სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ გასაჩივრებული განჩინების გაუქმებისა და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, მოძრავი ნივთების მესაკუთრის სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის მოთხოვნით.

9.2 საკასაციო საჩივრის პრეტენზიები წინამდებარე განჩინების 7.2-7.4 ქვეპუნქტებში მითითებული გარემოებების იდენტურია.

10. საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

10.1 საკასაციო საჩივარი წარმოებაშია მიღებული საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2018 წლის 23 აპრილის განჩინებით სსსკ-ის 391-ე მუხლის მიხედვით დასაშვებობის წინაპირობების შესამოწმებლად.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლო საქმის შესწავლის, მტკიცებულებათა გაანალიზების, საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის იურიდიული დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად მიიჩნევს, რომ მოპასუხის საკასაციო საჩივარი არ აკმაყოფილებს სსსკ-ის 391-ე მუხლის მოთხოვნებს, რის გამოც დაუშვებელია, შემდეგი არგუმენტაციით:

11. სსსკ-ის 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ და სხვა არაქონებრივ დავებში დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ

მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე. ზემოაღნიშნული ნორმები განსაზღვრავს იმ მოთხოვნებს, რომელთაც საკასაციო საჩივარი უნდა შეიცავდეს და ეფუძნებოდეს.

12. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი არ არის დასაშვები სსსკ-ის 391-ე მუხლით გათვალისწინებული არც ერთი ზემოხსენებული საფუძვლით.

13. საკასაციო საჩივრის განხილვისა და საკასაციო სასამართლოს ახალი გადაწყვეტილების მიღების საჭიროება არ არსებობს არც სამართლის განვითარებისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბების აუცილებლობის თვალსაზრისით.

14. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საკასაციო საჩივარი დასაშვებიც რომ ყოფილიყო, მას არა აქვს წარმატების პერსპექტივა შემდეგ გარემოებათა გამო:

ა) განსახილველ შემთხვევაში, არ არსებობს სსსკ-ის 391-ე მუხლის მეხუთე ნაწილის "ე" ქვეპუნქტით დადგენილი საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის წინაპირობაც, რომლის მიხედვითაც, საკასაციო საჩივარი დასაშვებია, თუ სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმე განხილულია მნიშვნელოვანი საპროცესო დარღვევით, რომელსაც შეეძლო, არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე;

ბ) სსსკ-ის 407.2-ე მუხლის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა

საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია. სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილად ცნობილ ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით კასატორს ასეთი პრეტენზია არ წარმოუდგენია.

15. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ საქმის მასალებით უდავოდ დგინდება, სადავო მოძრავი ქონების განთავსების ადგილის - საცხოვრებელი ბინის სამართლებრივი მდგომარეობა, კერძოდ ის, რომ აღნიშნული საცხოვრებელი ფართი მოსარჩელის საკუთრებას წარმოადგენს (იხ. წინამდებარე განჩინების 1-2 პუნქტები). ამასთან, საქმეში წარმოდგენილია სესხის ხელშეკრულება, რომლითაც დასტურდება, რომ დაყადაღებული ქონების ნაწილი, უშუალოდ მოსარჩელემ შეიძინა (ტ.1, ს.ფ. 13-20).
16. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, სასამართლო განმარტავს, რომ აღწერისა და დაყადაღების აქტით გათვალისწინებული ნივთები მოსარჩელის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის საკუთვნებელს წარმოადგენს, და ივარაუდება, რომ სწორედ მოსარჩელე არის აღნიშნული ნივთების მესაკუთრე, სანამ საწინააღმდეგო არ დამტკიცდება. წინამდებარე შემთხვევაში, საწინააღმდეგოს მტკიცების ტვირთი მოპასუხის (მერიის) ვალდებულება იყო, რაც ამ უკანასკნელმა ვერ დაძლია სამართლებრივად ვარგისი მტკიცებულებებით, აღნიშნული კი, თავის მხრივ, საკასაციო მოთხოვნას უსაფუძვლოს და დაუსაბუთებელს ხდის.
17. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, შესაძლებელია საკუთვნებელის სახით არსებული გარკვეული ნივთი წარმოადგენდეს ცალკე სანივთო უფლების ობიექტს, თუმცა, ის, რომ წინამდებარე შემთხვევაში, მოსარჩელის საკუთრებად რიცხულ ბინაში განთავსებული მოძრავი ქონება წარმოადგენს არა მოსარჩელის, არამედ - მოვალის საკუთრებას, მერიას სათანადო მტკიცებულებებით უნდა დაედასტურებინა, რაც ვერ მოახერხა.
18. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქვემდგომმა სასამართლოებმა მართებულად იხელმძღვანელეს „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის 32-ე მუხლის პირველი პუნქტით და მხარეთა შორის მტკიცების ტვირთის მართებულად განაწილების, ასევე, მტკიცებულებათა ერთობლივი ანალიზით, მართებულად დაადგინეს მოსარჩელის საკუთრების უფლება დაყადაღებულ ნივთებზე. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს „სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-40 მუხლის

პირველ პუნქტზე, რომლის თანახმადაც, მოძრავ ქონებაზე ყადაღის დადება ნიშნავს მოვალის ქონების აღწერას, მესაკუთრისათვის ქონების განკარგვის – ნებისმიერი ფორმით გასხვისების, დაგირავების, მასზე ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების დადების – აკრძალვის გამოცხადებას ანდა ქონების შესანახავად გადაცემას. აღმასრულებელი ყადაღადადებულ ნივთებს აღნუსხავს ქონების აღწერისა და დაყადაღების აქტში. აღნიშნული ნორმის ანალიზი ცხადყოფს, რომ ყადაღა შეიძლება დაედოს მხოლოდ **მოვალის კუთვნილ მოძრავ ქონებას**. ამავე კანონის 32-ე მუხლის პირველი და მეორე პუნქტების თანახმად, თუ მესამე პირი ამტკიცებს, რომ მას აღსრულების საგანზე გააჩნია უფლება, მაშინ იმ სასამართლოში, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზედაც ხდება აღსრულება, მესამე პირს შეუძლია აღძრას სარჩელი. ასეთ სარჩელს სასამართლო განიხილავს სასარჩელო წარმოების წესით (სარჩელი ყადაღისაგან ქონების გათავისუფლების შესახებ). სარჩელი ყადაღისაგან ქონების გათავისუფლების შესახებ წარედგინება მოვალესა და კრედიტორს. აღნიშნული დანაწესი იცავს იმ პირთა უფლებებს, რომელთა საკუთრების ობიექტი გარკვეული ცდომილების შედეგად მიიჩნევა მოვალის ქონებად (აღსრულების საგნად). ასეთ ვითარებაში, აღსრულების საგანზე უფლების მქონე მესამე პირი სარგებლობს უფლებამოსილებით, აღძრას სასამართლოში სარჩელი მოვალისა და კრედიტორის წინააღმდეგ და მოითხოვოს ქონების ყადაღისაგან გათავისუფლება.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-ე, 285-ე, 391-ე, 401-ე, 408.3-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკასაციო საჩივარი, როგორც დაუშვებელი, დარჩეს განუხილველად;
2. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

ე. გასიტაშვილი

მოსამართლეები:

ვ. ქათამაძე

ბ. ალავიძე

